

Projektkatalog 2021

Indhold

Formidlingsrevet Strandgreven	4
1. Projektet kort.....	4
2. Baggrund.....	4
3. Projektnavn.....	5
4. Placering.....	5
5. Mål	7
6. Undervisning	8
7. Andre interessenter	8
8. Hvem støtter projektet	9
 Stenrevet "Klinterkongen"	 10
1. Projektet kort.....	10
2. Baggrund.....	11
3. Projektnavn.....	12
4. Placering.....	12
5. Mål	15
6. Undervisning	17
7. Andre interessenter	18
8. Hvem støtter projektet	18
9. Hvem er i dialog med Køge Bugt Stenrev	18
 Stendige i Greve Kommune.....	 20
Hvorfor skal Greve kommune have et stendige/gærde?	20
Optimale placering for et stendige:.....	21
Foreslået placering – Ved Rævebakken:.....	21
Referencer	22
 Greve som Danmarks vildeste kommune:	 23
Baggrund.....	23
Konkurrencen.....	23
Økonomi:	23

Oprensning af vandhuller i Køge Bugt Strandpark.....	24
Mindre gift og mere natur i private haver	25
Bekæmpelse af invasive arter på værdifulde naturarealer	26
Vildere græsrabatter	27
Flere vildere villahaver	28
Opkøb af Dønnergårds jorde og omdanne det til naturområde.....	29
Alle offentligt ejede jorde overgår til naturarealer, selvsået skov eller græsning og ugødsket drift.....	30
Støtte til etablering af stenrev i Greve Kommune	31
Øget indsats for vandløb.....	32
Opkøb af Skelmosen	33
Afsætte midler til plejestrategi og gennemførelse af regelmæssig pleje ved stranden	34
Beslutning om at sikre at skovområdet mellem jernbanen, Godsparken og Olsbækken skal have status som urørt skov	35
Registrering af naturværdier i Greve til supplement af de seneste fra 2018.....	36

Formidlingsrevet Strandgreven

Projekt: Formidlingsrevet Strandgreven

Projektejer: Foreningen Køge Bugt Stenrev

Projektleder: Allan Scheller

Konsulentbistand: ved WSP Danmark A/S Louise Kristensen

1. Projektet kort

Etablering af formidlingsrev/undervisningsrev med henblik på genopretning af livet under overfladen og formidling af havmiljøet over for borgerne i Greve Kommune og borgere fra andre kommuner.

Projektet er et delprojekt af kommende projekter, som vil omfatte flere kunstige rev i form af formidlingsrev, dykkerbane, rev til beskyttelse af smolt, muslingerev og Bio-Huts i Køge Bugt.

2. Baggrund

Baggrunden for projektet er, at Køge Bugt er udfordret med mange store forandringer.

- Stenfiskeri op gennem de seneste årtier, hvor stenrev er fjernet til stenmoler m.m.
- Sandsugning/indvinding af sand og grus.
- Kvælstof fra landbrug.
- Spildevand bliver rensat, men der er for mange dage med lukkede strande.
- Klapning (mudder fra uddybning af havne som bliver dumpet)

Sammenholdt med at fiskeriet gennem årene er blevet dårligere år for år, er der et ønske om, at etablere stenrev med henblik på, at forbedre havmiljøet og vandkvaliteten i Køge Bugt.

Billede 1 – Stenmole ved Mosede Havn

3. Projektnavn

Navnet Strandgreven er historisk set en passagerfærge, der i 1927 fragtede passagerer fra Langbro i København til Køge og herunder lagde til i Mosede.

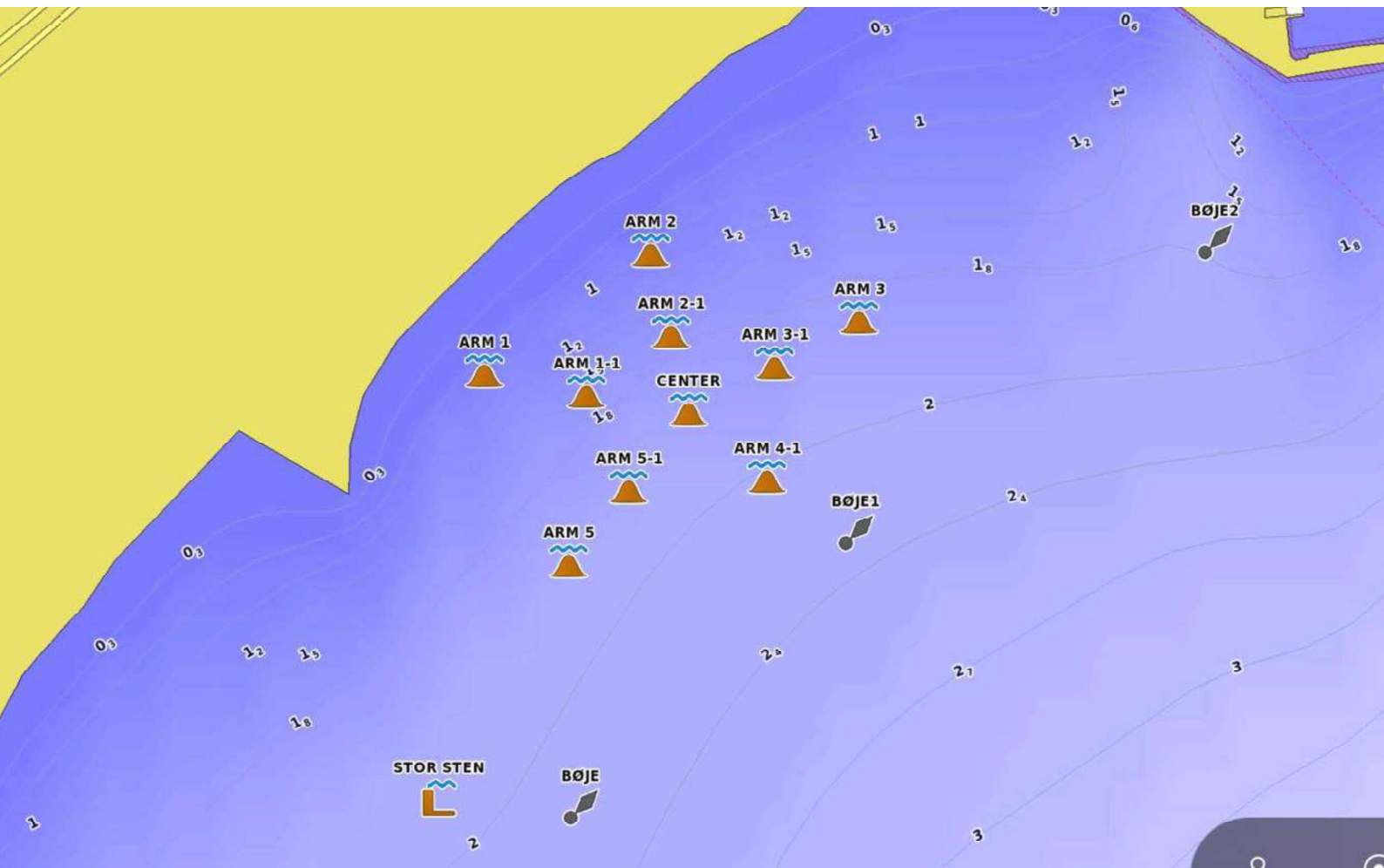

Billede 2 - Arkivfoto: Skibet "Strandgreven"

4. Placering

Området mellem Mosede Havn og Mosede Fort er valgt, da der er gode muligheder for adgang for borgerne. Ved Mosede er der mange p-pladser ligesom der inden for 500 m er en togstation med forbindelse til Storkøbenhavn og Køge. Ved Mosede Havn er der ligeledes gode parkeringsforhold og samtidig er der mulighed for indkøb af mad og drikke.

Der er offentlige toiletter ved Mosede Fort og ved Mosede Havn.

Området er mellem Mosede Havn og Mosede Fort. Havbunden er blandet sandbund og stenbund, hvor der er enkelte steder med mindre sten og enkelt større sten. Der mindre områder med ålegræs.

Dybden er fra strandkanten ud til ca. 3,5 m for det område, der planlægges for stenrevet.

Søstjernen har til formål med 2 "arme" ind mod kysten, at børn og borgere, der gerne vil snorkle eller bare gå ud på lavt vand, kan opleve livet mellem stenene, hvor der vil være en del mindre fisk og anden marint liv.

Midten og de 3 "arme" ud mod Køge Bugt vil give mulighed for lidt større stenrev, hvor der kan udvikle sig langt mere liv i mellem stenrevet og folk med lyst til at snorkle på det lidt dybere vand kan få mulighed for dette.

Arm 1 – 105 m
55° 33.851' N 12° 16.756' E
Arm 2 – 88 m
55° 33.885' N 12° 16.839 E
Arm 3 – 94 m
55° 33.866 N 12° 16.943 E
Arm 4 – 98 m
55° 33.802 N 12° 16.936 E
Arm 5 – 102 m
55° 33.797 N 12° 16.798 E
Center
55° 33.840 N 12° 16.858 E

5. Mål

Målet er at genetablere stenrev i Køge Bugt ud for Mosede Fort mellem høfderne, hvor stenrevet bliver udformet som en søstjerne.

Arm nr. 1 bliver ca. 90 m lang, 3 m bred og 0,5 m med et til to lag sten.

Center bliver 10 m i diameter med en højde på ca. 75 cm med 2 til 3 lag sten

Arm nr. 2 – 5 bliver ca. 80 m lange, 3 m brede og 1 m i højden med 2 – 3 lag sten.

Det vil kræve ca. 1500 m³ sten.

Der er indhentet tilbud om indkøb og udlægning af ca. 1000 m³ sten, 50 cm til 80 cm i diameter fra Norge til en pris af 830.000,00 kr. + moms.

Resten af stenene (500 m³) indsamles løbende med sten på 10 kg – 100 kg.

Arm nr. 1: ca. 90 m x 3 m x 0,5 m = 135 m³ sten- etableres i et lag med sten fra 10 – 100 kg.
Arm nr. 2: ca. 80 m x 3 m x 1 m = 240 m³ sten – etableres med sten fra 50 kg – 150 kg.
Arm nr. 3: ca. 80 m x 3 m x 1 m = 240 m³ sten – etableres med sten fra 50 – 150 kg.
Arm nr. 4: ca. 80 m x 3 m x 1 m = 240 m³ sten – etableres med sten fra 50 – 150 kg.
Arm nr. 5: ca. 80 m x 3 m x 1 m = 240 m³ sten – etableres med sten fra 50 – 150 kg.
Center: ca. 10 m i diameter med 0,75 m i højden etableres med sten fra 10 – 100 kg.

Et stenrev af denne karakter kan give bedre levebetingelser for mange fisk og tangplanter og generelt for marint liv.

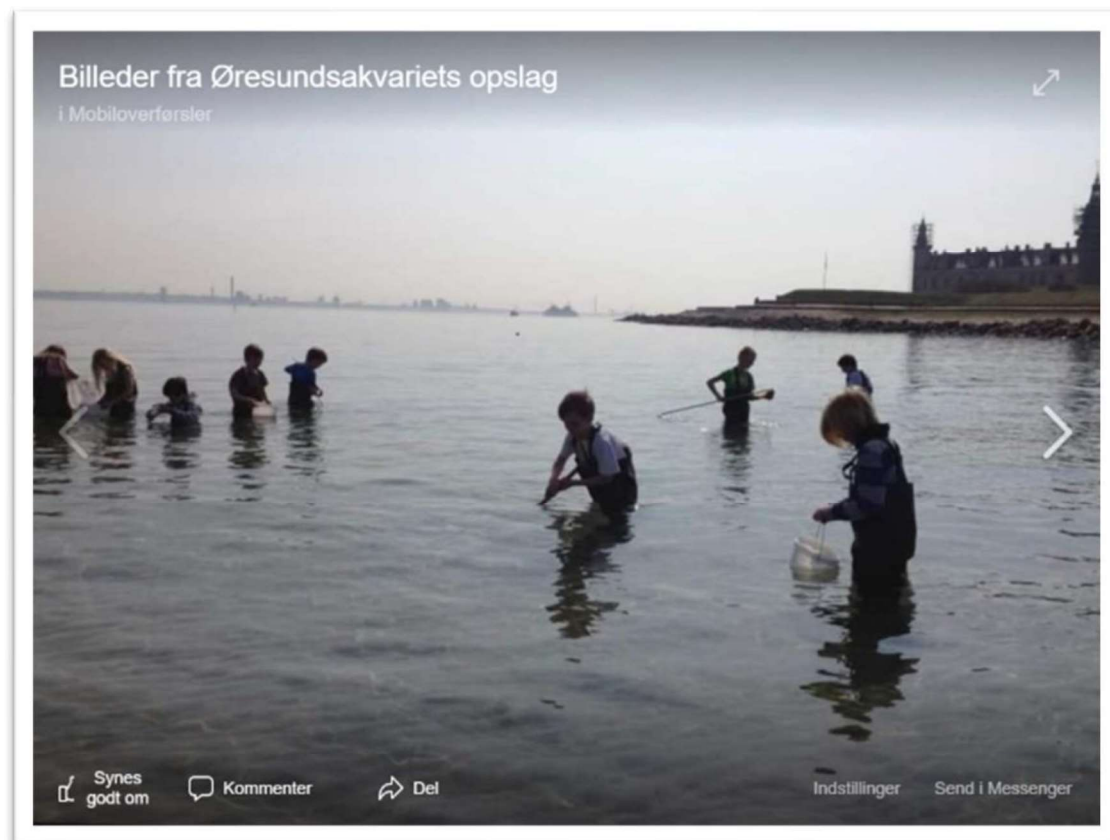
Samtidig vil det give mulighed for skolebørn at få undervisning i naturfaglige fag, da det er gåafstand fra Karlslunde Station og flere skoler er inden for cykelafstand. Skolernes egne naturfaglige lærer og skoletjenesten kan undervise eleverne og kan eventuelt få assistance af en biolog.

Almindelige borgere kan tage ud til stranden og snorkle hen over stenrevet og opleve livet under vandet mellem stenene.

6. Undervisning

Det vil være en fordel med et lokale, der kan opbevare fiskenet, spande, baljer, vaders, våddragter, redningsveste, snorkelbriller. Ved lokalet skal der være en vandhane til at skylle spande, fiskenet mv. Indvendigt og udvendigt område til undervisning af skoleelever. Biologer og naturvejledere kan undervise børnene ligesom der kan arrangeres arrangementer med undervisning af borgere med interesse for havmiljøet.

7. Andre interessenter

Samtidig vil det give muligheder for UV-Jægere og lystfiskere, da livet omkring stenrevet vil tiltrække større fisk.

Fugleinteresserede vil også kunne opleve flere fugle i området, da der vil helt naturligt også være mulighed for en øget fuglebestand. En del af føden i vandet til fuglene bliver til ved stenrevet mellem tangskovene.

8. Hvem støtter projektet

Der er ca. 180 medlemmer i Køge Bugt Stenrev fordelt på støttemedlemmer, personlige medlemmer, foreninger og virksomheder samt enkelt donationer.

Den Blå Planet, Øresundsakvariet og Danmarks Naturfredningsforening støtter med en skriftlig erklæring om opbakning til projektet.

Allan Scheller, Formand

Stenrevet "Klintekongen"

Projekt: Stenrevet "Klintekongen"

Projektejer: Foreningen Køge Bugt Stenrev

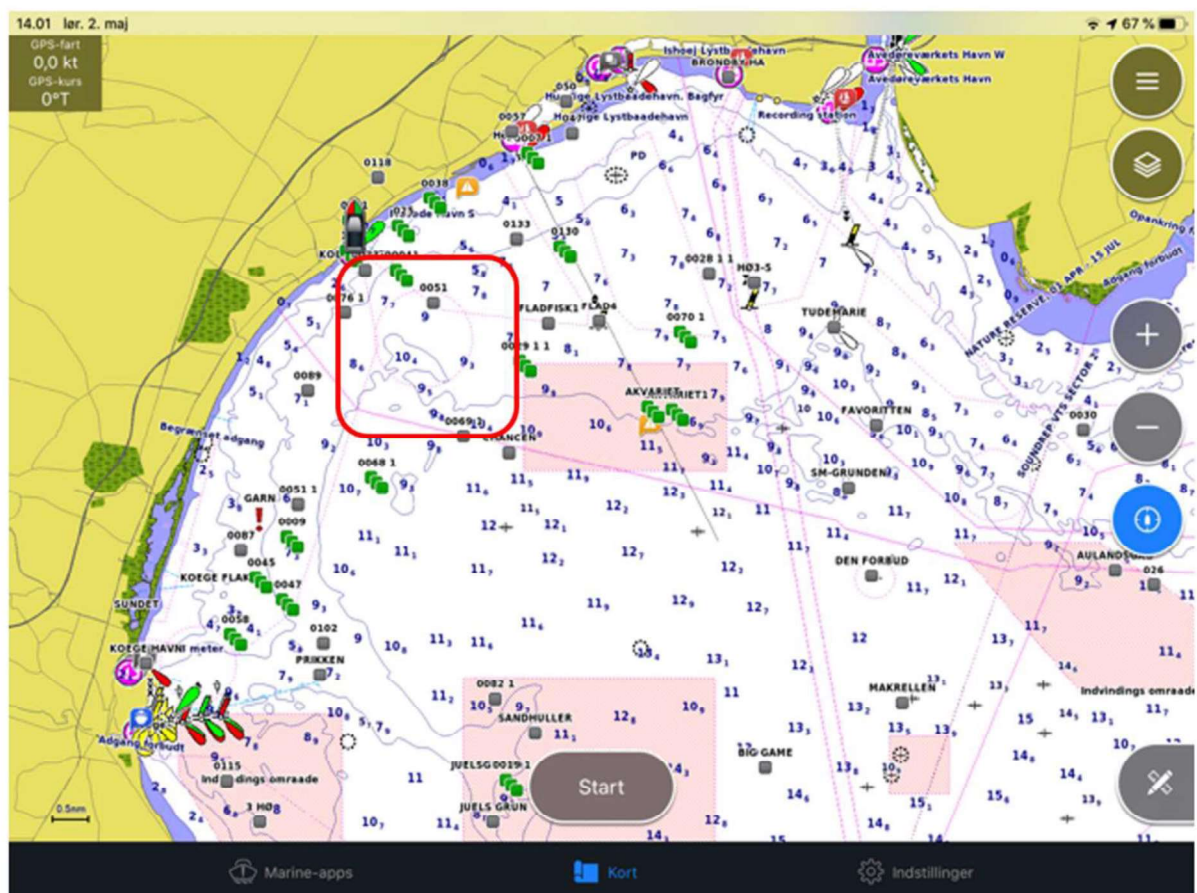
Styregruppe: Formand Allan Scheller og Marinebiolog Nathalie Jacomo

Projektleder: Formand Allan Scheller

1. Projektet kort

Etablering af stenrev med store kampesten, med henblik på genopretning af livet under havoverfladen og formidling af havmiljøet til borgerne i kommunerne omkring Køge Bugt.

Projektet er et delprojekt af kommende projekter, der vil omfatte flere kunstige rev i form af formidlingsrev, dykkerbane, rev til beskyttelse af smolt, muslingerev og Bio-Huts.

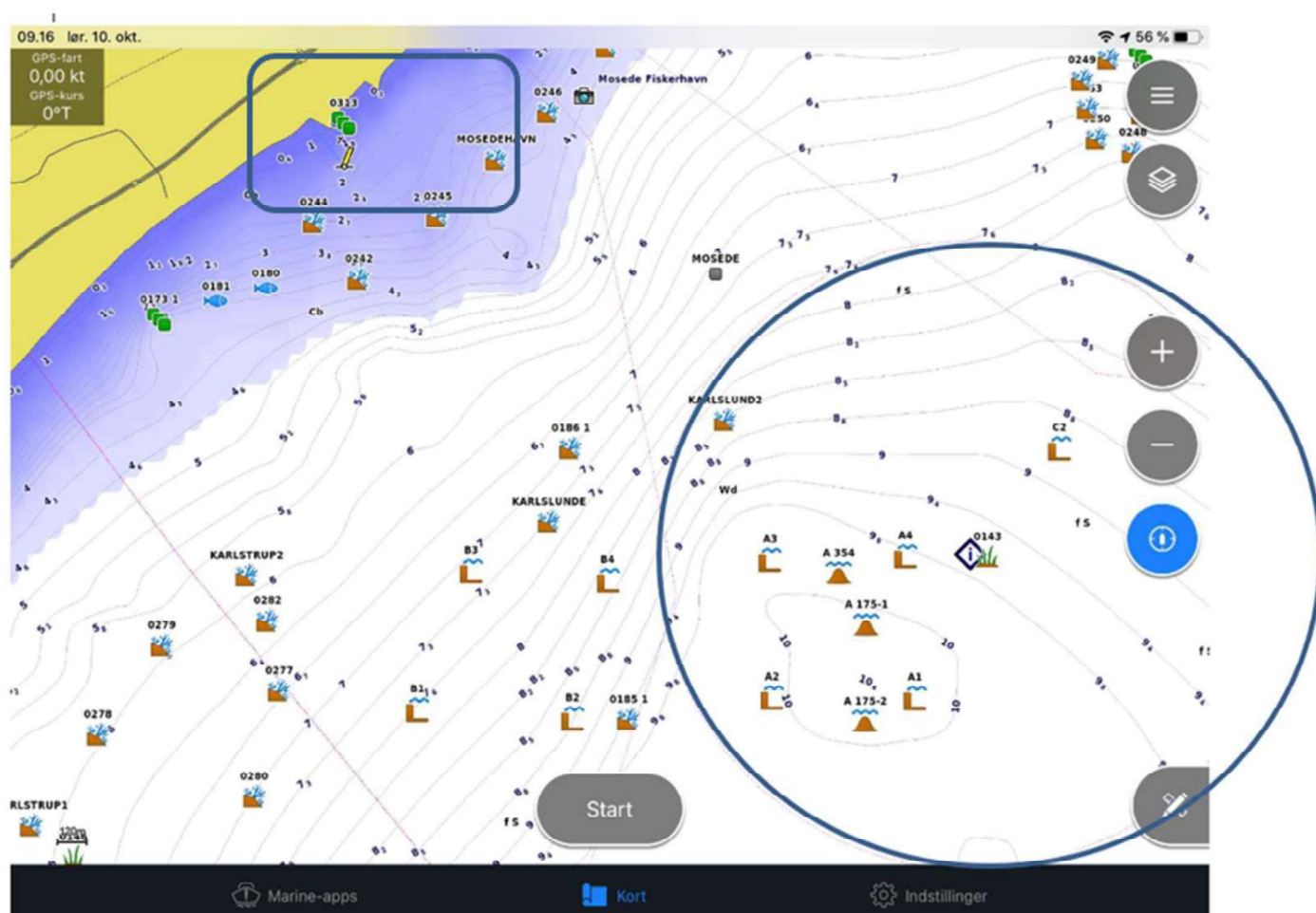
Garmin Elektronisk Søkort med område markeret med rødt ud for Mosede Fort og Mosede Havn

2. Baggrund

Baggrunden for projektet er, at Køge Bugt er udfordret pga. de mange store forandringer.

- Stenfiskeri op igennem de seneste årtier, hvor stenrev er fjernet til stenmoler m.m.
- Sandsugning/indvinding af sand og grus, som ødelægger havbunden.
- Kvælstof fra landbrug.
- Spildevandsudledning der fører til mange dage med lukkede strande.
- Klapning (mudder fra uddybning af havne som bliver dumpet).

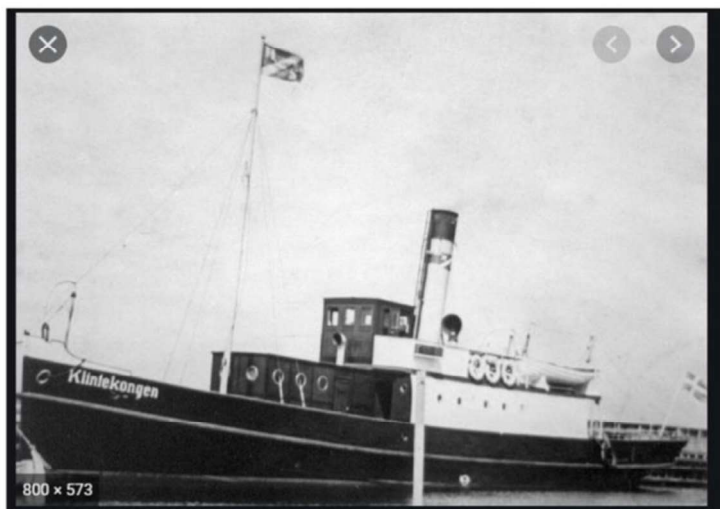
Sammenholdt med at fiskeriet gennem årene er blevet dårligere år for år, er der et ønske om, at etablere stenrev, med henblik på at forbedre havmiljøet og vandkvaliteten i Køge Bugt.

Elektronisk søkort. ca. 1 sømil ud for Mosede Fort, er 4 markeringer med A1 – A4 som er et område på 500 m x 500 m. Markeringerne A 175-1, A 175-2 og A 354 angiver områder med enkelte store sten. Den blåcirkel angiver et kapsejlsområde.

3. Projektnavn

Navnet Klintekongen er historisk set en passagerfærge, der i 1927 fragtede passagerer fra Langbro i København, til Køge og herunder lagde til i Mosede Havn.

Billede 3 - København - Køge bugt (1935 - 1937)

4. Placering

En sømil øst for Mosede Fort er blevet valgt som en passende placering, da det er forholdsvis tæt på placeringen af formidlingsrevet "Strandgreven" og det er et af de steder der er tættest på land, hvor der er 10 meter dybt.

Stenrevet "Klintekongen" er planlagt til at ligge på ca. 10 m vand og da stenrevet max vil have en højde af 2 m, vil der være langt op til sejlbådenes køl. Det ligger umiddelbart uden for bundgarnsfiskerens område og vil derfor ikke skabe konflikte med erhvervsfiskeren.

DTU Aqua har deltaget i flere projekter om etablering af stenrev i Danmark. Herunder har man afprøvet flere forskellige designs af stenrev med længderev, pyramiderev eller et pandekagerev, ligesom man også kan sprede mindre sten ud over et større område, som et ral rev.

I Køge Bugt er der fokus på skabe bedre betingelser for bl.a. torsk med et huledannende stenrev og herunder vil der helt naturligt være mange flere fisk, makroalger og marint liv, som vil drage fordel af et stenrev.

Følgende koordinater er udfundet i forbindelse med havbundsundersøgelserne sammenholdt med interviews med erhvervsfiskere, fritidsfiskere, lystfiskere og sejlere

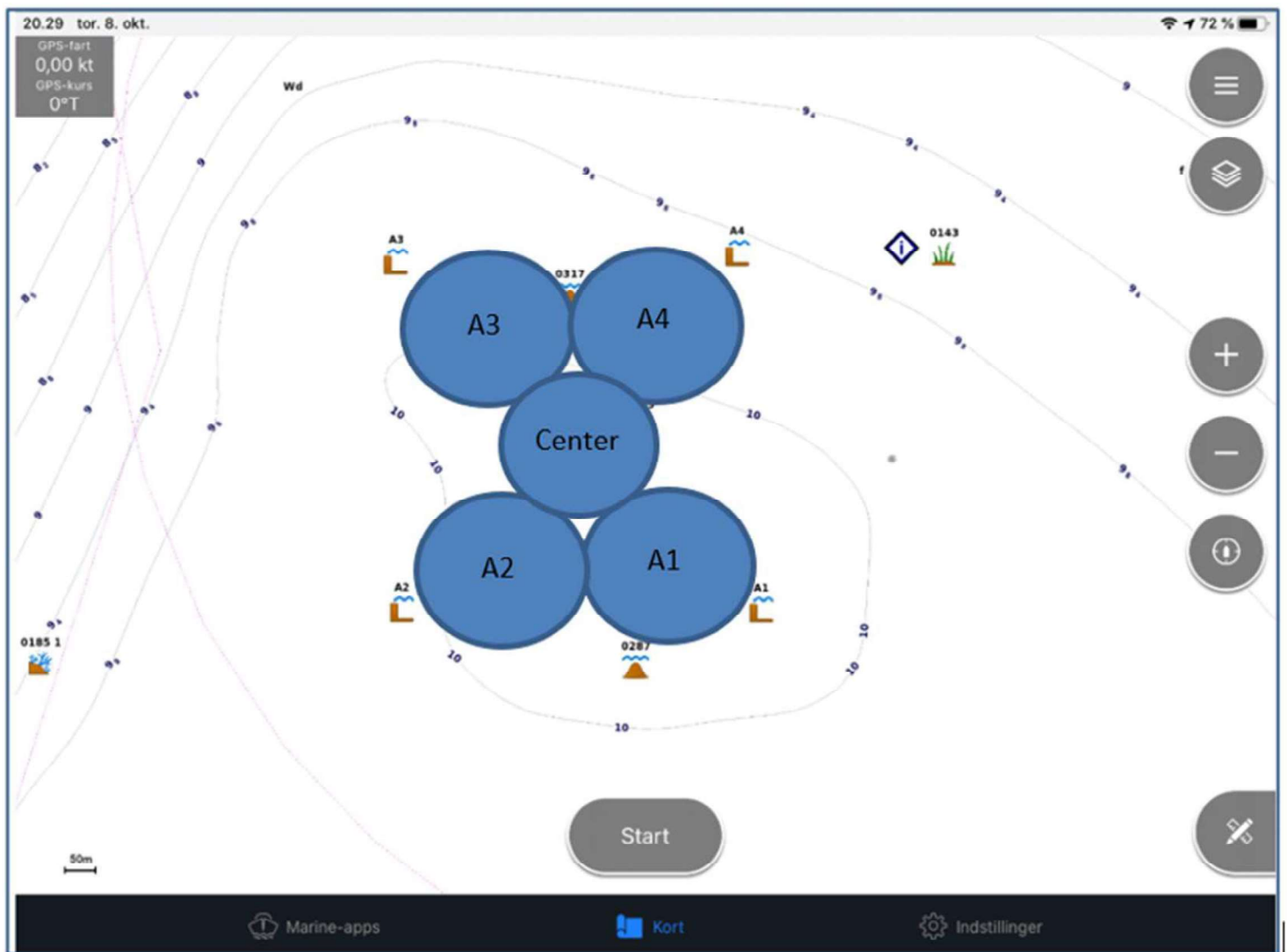
A1: 55:32:499 012:18:735

A2: 55:32:500 012:18:190

A3: 55:32:798 012:18:181

A4: 55:32:806 012:18:699

Markeringerne A1 – A4 angiver området på 500 m x 500 m, hvor der planlægges etablering af et stenrev, med 2500 m³ sten på 500 kg til 1000 kg.

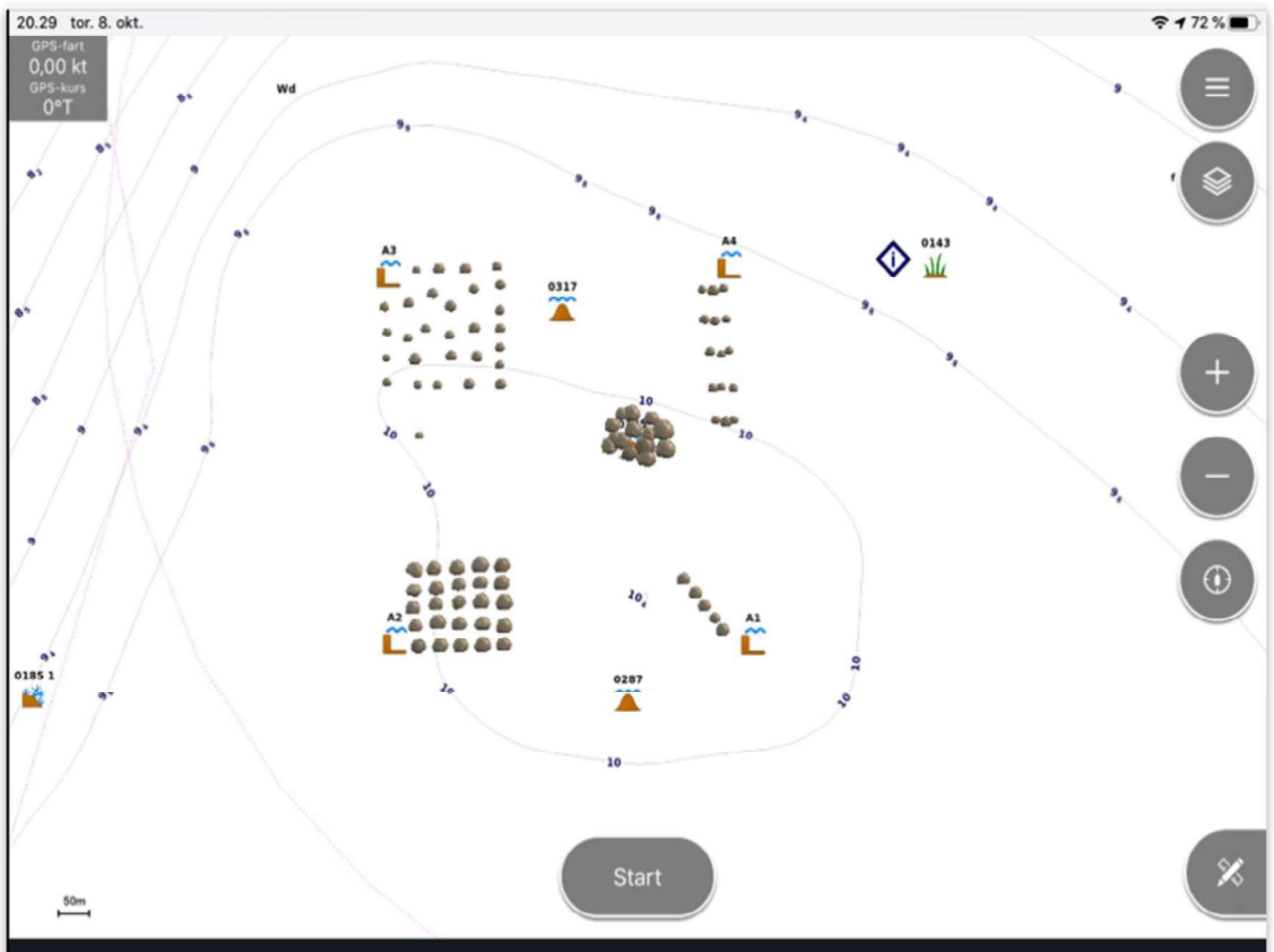

Garmin søkort, hvor der er markeret for 5 områder til udlægning af sten i forskellige formationer.

Designet af stenrevet vil blive fordelt over de 500 m x 500 m, som bliver delt op i 5 områder og dermed 5 forskellige udformninger af stenrevet.

1. Område ved A1: 500m³ sten udlagt i et længderev på 70 m lang x 4 m bred x 2 m høj.
2. Område ved A2: 500m³ sten udlagt i pyramider fordelt på 25 stk. a 3 m x 3 m x 2 m høj i et område på ca. 200 m x 200 m.
3. Område ved A3: 500m³ sten udlagt i fladt med spredning mellem stenene i et område på 200 m x 200 m.
4. Område ved A4: 500m³ sten udlagt med en fordeling på området med 5 længderev - 12 m lange, 4 m brede og 2 m høje fordelt ud over et område på ca. 200 m x 200 m.
5. Centerområde 500m³ sten udlagt fladt samlet.

Baggrunden for 5 forskellige opsætninger af stenrevene inden for området på 500 m x 500 m er, at give marint liv flest muligheder for at udvikle sig, således der både er huledannende stenrev og flade stenrev med både samlet sten og spredte sten.

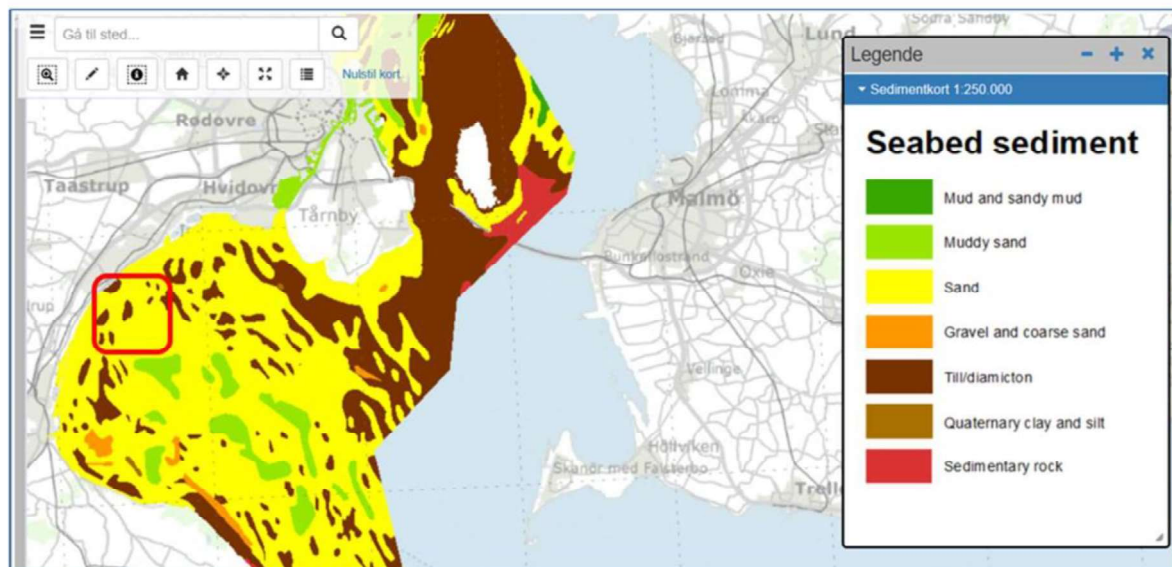

Design af stenrevet "Klintekongen", hvor der ses 5 forskellige opsætninger af stenrevene.

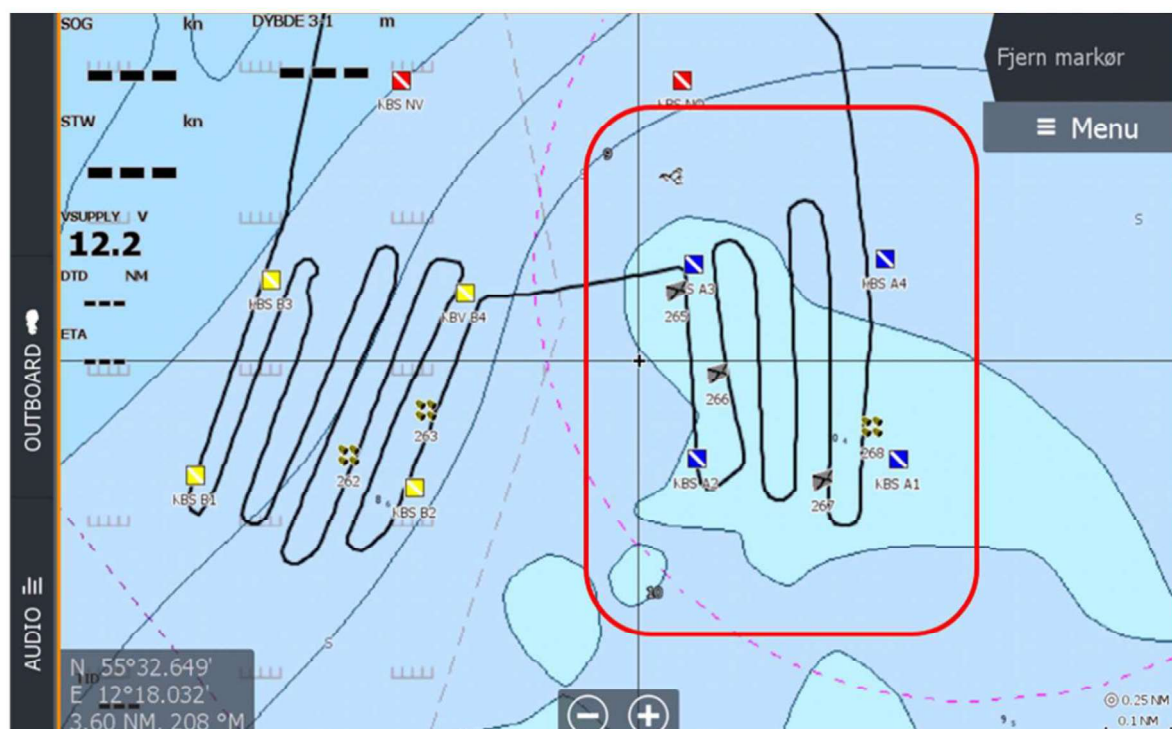
5. Mål

Målet er at genetablere stenrev i Køge Bugt ud for Mosede Fort, hvor stenrevet bliver udformet som delvist pyramider og delvist længderev. Pyramiderne bygges med en bredde af 4 x 3 m og 2 m i højden. Længderevet bygges med 3 m i bredden, 6 m i længden og 2 m i højden.

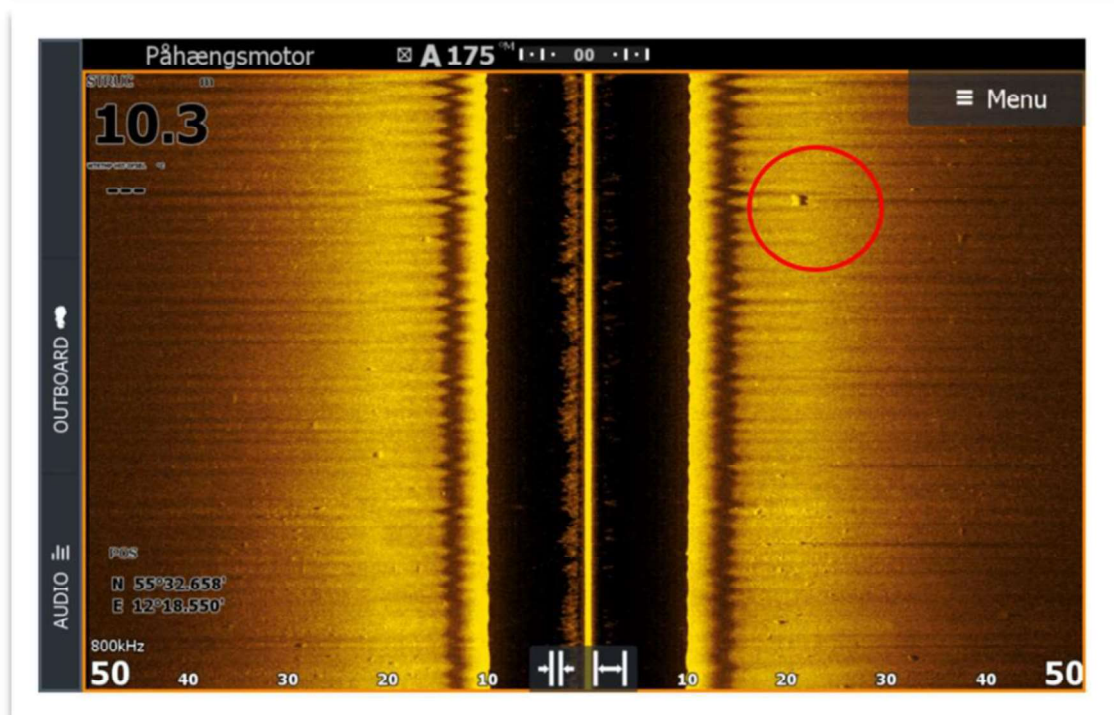
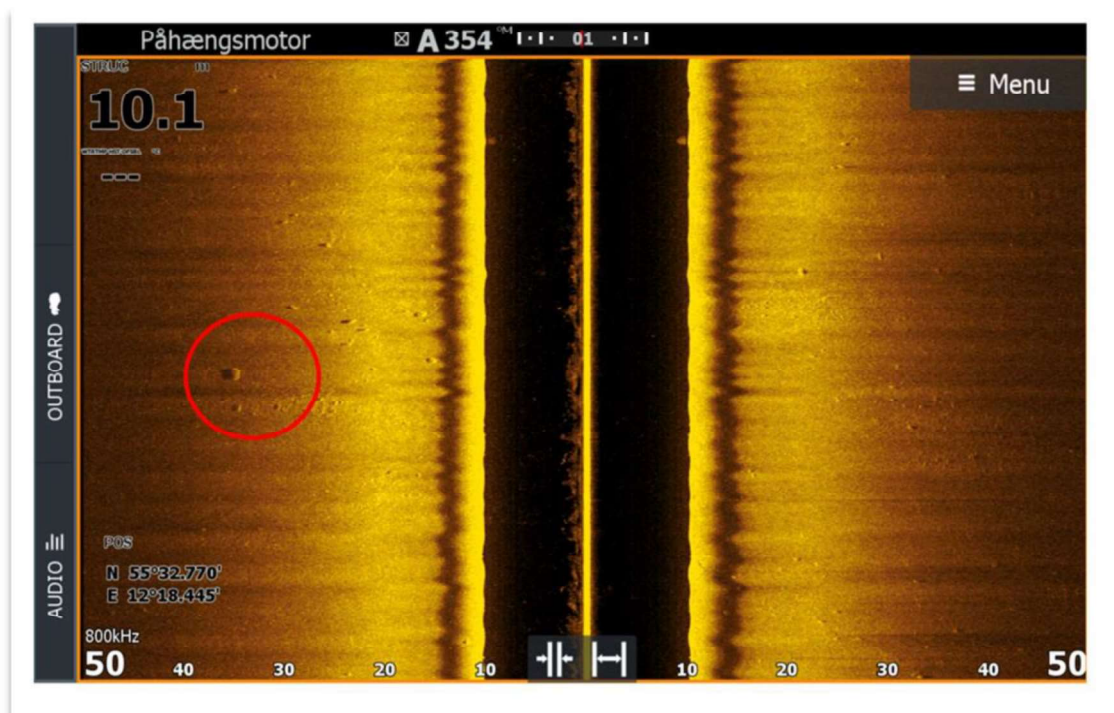
Forud for etableringen af stenrevet har Køge Bugt Stenrev modtaget oplysninger om bundforhold af GEUS ligesom der er foretaget egne undersøgelser via søkort og sidescan af bunden.

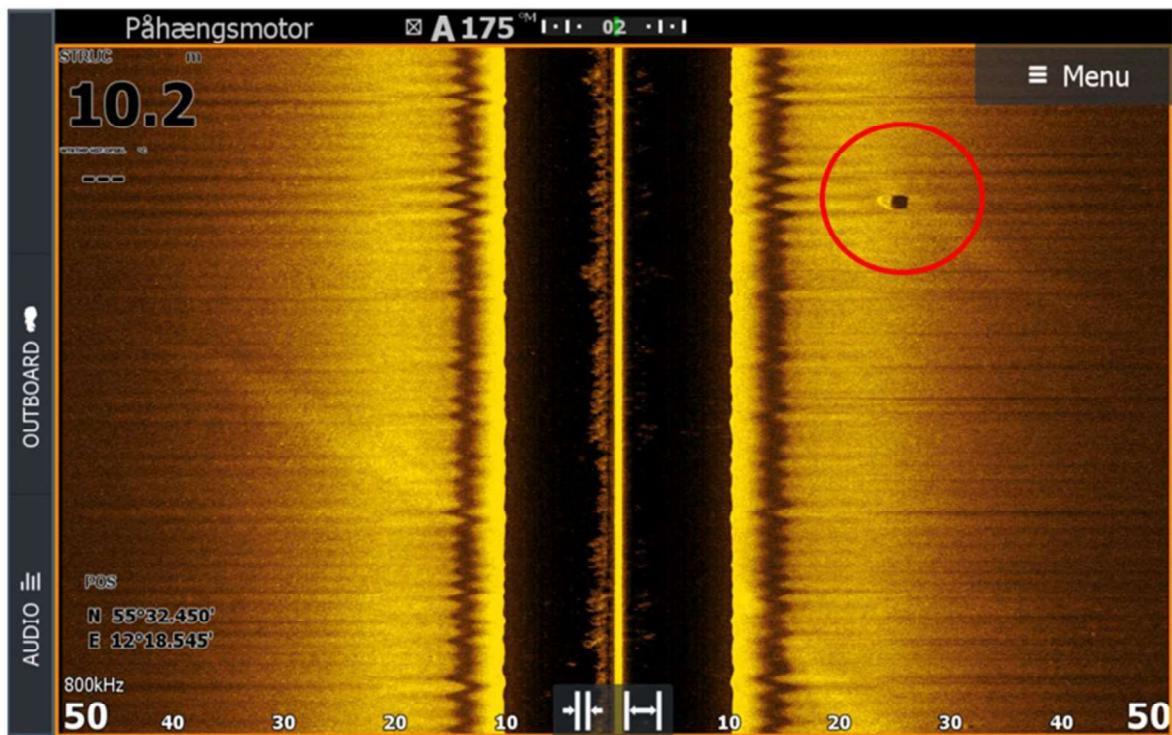

GEUS Sedimentkort/havbund med skala fra blød til hård bund.

Området er scannet med Sidecan

Sidescanbillede med angivelser af sten på havbunden.

Ud fra skyggen, kan man vurdere højden på stenen (markeret med rød cirkel) og så ud fra skalaen i bunden af skærmen, vurderes den til at være 1-2 meter høj.

Herunder ses ovennævnte sten på positionen:

N 55:32:469 og E 12:18:534

6. Undervisning

Det vil på sigt være muligt at kombinere formidlingsrevet ved Mosede Fortet og herunder vise optagelser fra stenrevet på 10 m vand og vise sammenhængen mellem det kystnære stenrev og stenrevet på dybt vand.

7. Andre interessenter

Stenrevet vil give muligheder for dykkere, UV-Jægere, trollingfiskere og fritidsfiskere, da livet omkring stenrevet vil tiltrække større fisk.

Fugleinteresserede vil også kunne opleve flere fugle i området, da et stenrev helt naturligt vil øge fuglebestanden når der kommer flere fisk til området, som er deres føde.

8. Hvem støtter projektet

Der er ca. 170 medlemmer i Køge Bugt Stenrev fordelt på støttemedlemmer, personlige medlemmer, foreninger og virksomheder, samt enkelte donationer. Der er mere end 20 frivillige hjælpere, herunder biologer og dykkere.

Den Blå Planet, Øresundsakvariet og Danmarks Naturfredningsforening støtter med en skriftlig erklæring om opbakning til projektet.

9. Hvem er i dialog med Køge Bugt Stenrev

Vi har søgt bredt for at være sikker på, at borgerne får forståelse af projektet med hensyn til etablering af stenrev på områder, som bliver benyttet af mange borgere.

- Erhvervsfiskeren – Jørn "Bundgarn" Larsen er den eneste erhvervsfisker i Mosede Havn. Han er positiv over for projektet og vil meget gerne inddrages, således der ikke bliver etableret stenrev på de områder, som han gennem mange år har erfaring for, er gode fiskepladser.
- Mosede Havn – er meget positive over for projektet og er også interesseret i at få Biohuts inde i havnen til flere små fisk i havnemiljøet.
- SGS – Sejlklubben er positiv over for projektet og vil naturligvis gerne i dialog, således at stenrevene ikke kommer til at genere sejlbåde med køl, som stikker dybt i vandet.

- Danmarks Naturfredningsforening i Greve og Solrød er meget positive over for projektet og ser både muligheder for flere oplevelser for borgerne og områder i havet som får fred og ro til at etablere sig.
- Ishøj Naturcenter - er positive overfor projektet og indgår i et fælles projekt med Køge Bugt Stenrev, om at få etableret deres eget stenrev med mulighed for en maritim nyttehave, ud for Ishøj Havn.

Allan Scheller, Formand

Nathalie Jacomo, Marinebiolog

Stendige i Greve Kommune

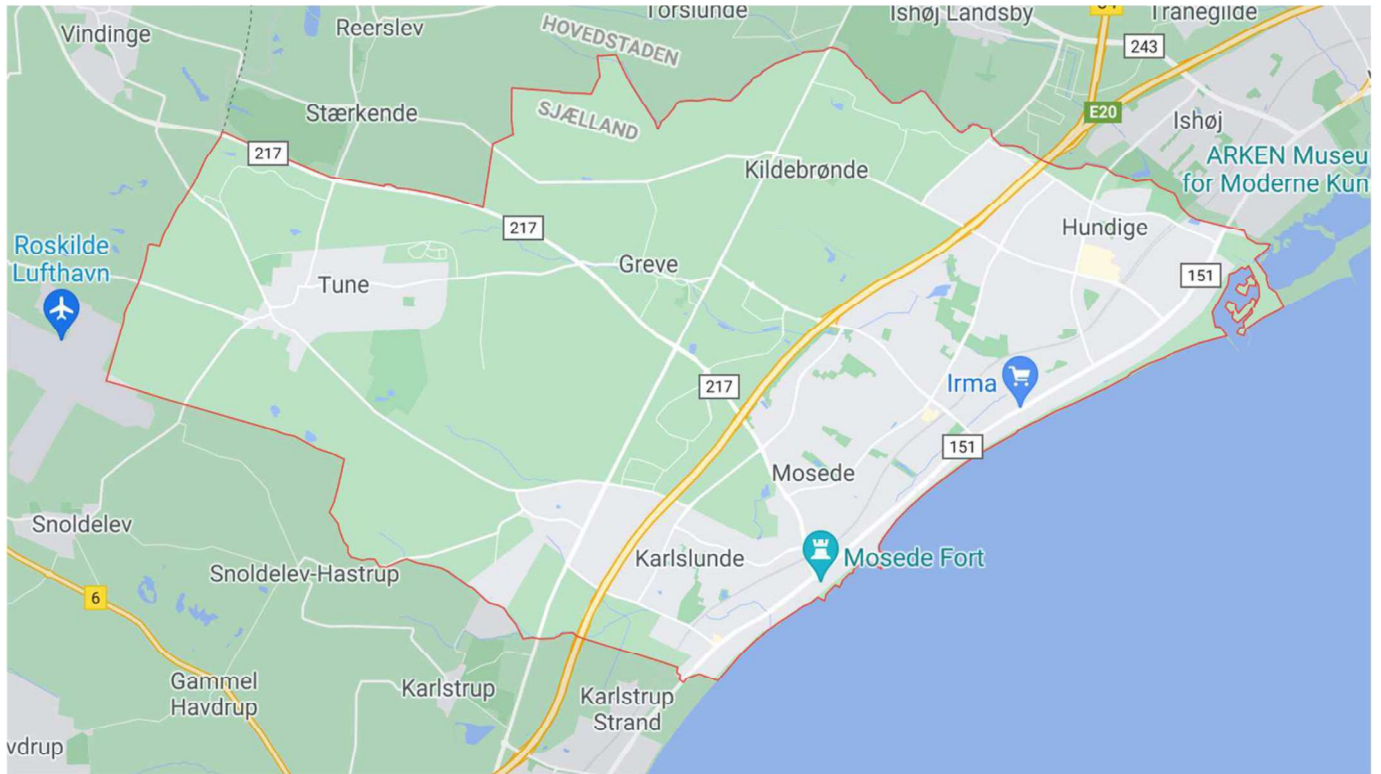
Hvorfor skal Greve kommune have et stendige/gærde?

Stendiger har flere vigtige egenskaber:

- Stendiger har stor naturværdi, da de giver en lang række af forskellige mikroklimaer¹, hvilket øger habitatheterogeniteten og understøtter flere forskellige organismegrupper.
 - Stendiger indeholder både fugtige, tørre, skyggefulde, og vindfri habitater², hvilket giver habitater for mange forskellige dyregrupper.
- Flere organismer er afhængige af stendiger:
 - Mange smådyr som reptiler, sommerfugle, vilde bier, biller og edderkopper vil kunne bruge hulrummene mellem stenene til at overvinde eller gemme sig i/søge ly i³
 - Specielt biller og edderkopper benytter stendiger både som ly og habitat⁴
 - Vilde pollinatorer som humlebier og solitære bier er bl.a. meget glade for stengærder til både at overvinde i og lave deres rede i³
 - Hvis der er endnu større hulrum i diget, kan det endda give indlejringssmuligheder for fugle og små pattedyr som mus³
Små pattedyr som mus og fugle, som gærdesmutter bygger bl.a. rede mellem stenvæggene og bruger stendigerne som hvilesteder^{1,4}
 - Stenstrukturen udgør også små korridorer, så padder og krybdyr lettere kan komme fra A til B^{4,5}
 - Stenene fungerer som varmeste¹
Halvdelen af jordens befolkning er koldblodede og har brug for en varmeste, fx insekter, slanger og firben har brug for varmeste til at holde kropstemperaturen oppe, så de ikke dør.
Mange jordlevende bier, hvepse og edderkopper vil også sætte pris på en sten at varme sig på.
- *"En undersøgelse fra tidsskriftet Biodiversity & Conservation har påvist, at stendiger i det nordlige Italien skabte mere heterogene levesteder for salamandere og snegle end beton og andre former for støttemure. Stendigerne understøttede også mere lav: små økologiske vidundere, som er afgørende for funktionen af økosystemer og som vigtige indikatorarter³*
- Stendiger tiltrækker planter, som mos og fx blomstrende planter, der er nøglearter for pollinatorer⁵
- Stendiger har lang levetid og kræver minimal vedligeholdelse⁶

Optimale placering for et stendige:

- Sydvendt område, hvor solen rammer stenene og opvarmer dem tidligt på dagen
- Udkanter af marker, på grænser til skovbryn, lysåbne områder
- Underlag der skal kunne bære på de store, tunge sten så stenene ikke synker (helst drænetjord)

Foreslået placering – Ved Rævebakken:

Området bag Greve Idrætscenter, ved Rævebakken

- Det er et lysåbent område med vilde blomster og skovbevoksning samt en å
- Stendiget tænkes at skulle placeres parallelt med øen med cirka 4 meters afstand til dige til å (se side 4)
- Området er velbesøgt, men ligger samtidigt også lidt afsides, hvilket er godt for dyrene tilknyttet stendiget mht. forstyrrelser.
- Området er let at komme til mht. transport til og fra området

Dyr som potentielt fremmes her:

- Fugle, mindre pattedyr som mus, insekter (specielt mange sommerfugle blev observeret i området), edderkopper og evt. krybdyr som firben.

Referencer

- ¹ <https://farmwildlife.info/how-to-do-it-5/field-boundaries/dry-stone-walls/>
- ² https://northernwoodlands.org/outside_story/article/stone-walls
- ³ <https://ecologyisnotdirtyword.com/2014/07/08/foundation-stones/>
- ⁴ <https://iale.uk/biodiversity-dry-stone-wall>
- ⁵ <http://adlib.eversite.co.uk/adlib/defra/content.aspx?doc=89846&id=89848>
- ⁶ <https://goerdetselv.dk/haven/hegn/solidt-stengaerde>

Greve som Danmarks vildeste kommune:

Baggrund

En betydelig del af Greve Kommune udgøres af beboelse, og det vil derfor kunne give biodiversiteten i kommunen et løft, hvis kommunens borgere i højere grad lod naturen komme inden for i haverne og på boligforeningernes grønne arealer. Desuden er der sandsynligvis mange borgere, der ikke ved hvad biodiversitet er og hvorfor det er vigtigt,

Konkurrencen

Vi foreslår en konkurrence i Greve med forskellige kategorier: Fx kommunens vildeste have, vildeste grundejerforening og vildeste boligforening. Alle der tilmelder sig konkurrencen får udleveret en frøblanding med vilde blomsterfrø og en pjece med 10 konkrete ideer til hvordan man kommer i gang. Der kan suppleres digitalt med en Facebook-gruppe eller lignende, hvor man kan lægge før/efter-billeder op og udveksle tips og ideer.

De tilmeldte arealer vurderes i deres helhed (ud fra fastlagte kriterier) og der uddeles hæder og præmier til vinderen af hver kategori.

Økonomi:

Indkøb af vildblanding + konvolutter til at frø.

Print/tryk af pjece

Præmier (fx frugttræer, redekasser, bærbuske eller lignende)

Jon Sommer Nagel (Danmarks Naturfredningsforening Greve)

Oprensning af vandhuller i Køge Bugt Strandpark

Mindre gift og mere natur i private
haver

Bekæmpelse af invasive arter på værdifulde naturarealer

Vildere græsrabatter

Der kan gøres en indsats for at fremme græsrabatter med større biodiversitet.

Opkøb af Dønnergårds jorde og omdanne det til naturområde.

Mulighed for bynært naturområde med store naturværdier ved at indtænke Olsbækken og Hederenden

Alle offentligt ejede jorde overgår til naturarealer, selvsået skov eller græsning og ugødsket drift

Støtte til etablering af stenrev i Greve Kommune

Øget indsats for vandløb

- også dem der som Hederenden og dele af Grevebækken med flere, er lidt vandførende om sommeren: Undersøgende projekt til at klarlægge, hvordan de kan få mere og bedre vand.

Opkøb af Skelmosen

Lad det stå som urørt skov med stisystem. Kan blive en del af det samlede naturområde langs Olsbækken

Afsætte midler til plejestrategi og
gennemførelse af regelmæssig pleje
ved stranden

Beslutning om at sikre at skovområdet mellem jernbanen, Godsparken og Olsbækken skal have status som urørt skov

Området ved Olsbækken har en vis alder og naturværdi

Registrering af naturværdier i Greve til supplement af de seneste fra 2018

Skal inddrage planter, dyr og svampe